

INHOUD

In dit themanummer verkeer leest u welke afwegingen officier van justitie Suzan Heij maakt als zij besluit een verkeerszaak te verwijzen.

- p. 2 GastColumn Peter Plasman
- p. 3 Interview Suzan Heij
- p. 4 Wegenverkeerswet (WVw), hoofdstuk 2: verkeersgedrag
- p. 11 Voorbeelden van alternatieve afspraken voor compensatie van de schade
- p. 12 Contactgegevens

COLOFON

Om je aan te melden voor het Infoblad en voor opmerkingen of vragen:
infodesk-mediation@rechtspraak.nl

“Eén moment van onoplettendheid in het verkeer heeft soms fatale gevolgen.”

Judith Uitermark,
Landelijk ZM-Coördinator
Mediation in Strafzaken,
tevens strafrechter in de
rechtbank Noord-Holland

GASTCOLUMN PETER PLASMAN, STRAFRECHTADVOCAAT

Mediation: handjeklap op geitenwollen sokken

Mediation in strafzaken is erop gericht om ten koste van de belangen van slachtoffers én die van de samenleving de arme dader bij de strafrechter weg te houden. Lukt dat niet helemaal dan moet hij met fluwelen handschoenen om door het proces geleid worden. Het belang van de dader staat voorop. De verwaarlozing van belangrijke doelstellingen van het strafrecht, namelijk de bevestiging van de norm en de zichtbare vergelding wordt daarbij op de koop toe genomen. U en ik betalen de rekening.

Is dit beeld juist? Nee, natuurlijk niet zult u zeggen, om daarna aan de hand van inmiddels vele voorbeelden uit te leggen hoe waardevol het gereedschap mediation in de praktijk van het strafrecht is, in kleine én in grote zaken. En hoe nuttig een geslaagde mediation voor het slachtoffer is. En dat de dader vaak niét straffeloos blijft. Etc.

Dat is allemaal juist, maar helaas minder relevant. Mediation in strafzaken kan niet bestaan zonder maatschappelijk draagvlak. Draagvlak ontstaat niet in voldoende mate door goede maar vaak minder zichtbare resultaten. In het huidige tijdsgewricht gaat het om de juiste beeldvorming. En daar schort het aan. De visie op mediation waar ik – wel wat gechargeerd – mee begon komt uit politiek Den Haag. Een – op zich welwillend – kamerlid gaf aan dat het zeker op termijn niets zou worden wanneer dit beeld niet drastisch gaat wijzigen. Met alles wat riekt naar het belang van de verdachte krijg je immers de handjes niet op elkaar, daarvoor gaat Den Haag niet structureel voldoende budget vrijmaken.

De beeldvorming omgooien is niet eenvoudig. De resultaten zijn er en intern draagvlak is er in grote mate, dat helpt. Maar zal steviger moeten worden. Ik heb een flink aantal mensen gevraagd om op een

lijn van zacht naar hard het fenomeen “mediation in strafzaken” een cijfer tussen 0 en 10 te geven. Dat werd gemiddeld 3.4. Dat cijfer moet omhoog. Maak meer duidelijk dat het conflict het uitgangspunt is. Dat het belang van het slachtoffer minstens zo zwaar weegt als het belang van de dader. Dat er geen sprake is van handjeklap in achterkamertjes. Dat er op termijn geld bespaard kan worden. Etc. Kom ook met een andere naam. Mediation (is dat iets met meditatie?), de naam heeft zijn beste tijd gehad. Zoiets als Crime Damage Control klinkt in ieder geval al wat steviger. Genoeg mogelijkheden (denk ook aan de afkorting, daar is nu iets mis mee). Professionals in de strafrechtketen en andere ervaringsdeskundigen zijn al overtuigd, nu de rest nog.

INTERVIEW MET **SUZAN HEIJ**, OFFICIER VAN JUSTITIE EN PORTEFEUILLEHOUDER
ZWARE VERKEERSONGEVALLEN OP HET ARRONDISEMENTSPARKET NOORD-HOLLAND

Selectie art.5 en 6-WVw-zaken in Noord-Holland

Wie selecteert de zaken voor mediation?

“Dat doe ik zelf. Samen met twee senior zaaksbeoordelaars beoordelen we alle zware verkeerszaken op geschiktheid voor mediation. Het gaat dan om artikel 5 of 6 WVw-zaken waarbij sprake is van zwaar lichamelijk letsel of dodelijke afloop.”

Welke zaken vinden jullie op voorhand geschikt, welke vallen op voorhand af?

“Eigenlijk in elke zaak wordt een inschatting gemaakt of veroorzaker en slachtoffer met elkaar in contact willen. We sluiten op voorhand in elk geval geen zaken uit. Soms heeft de politie of de advocaat van de verdachte al laten weten dat er bij betrokkene behoefte is aan contact met het slachtoffer of de nabestaanden”.

Hoe gaat dat benaderen in zijn werk?

“Op het moment dat de vraag, of een slachtoffer open staat voor een mediation traject, tijdens een slachtoffergesprek wordt gesteld, is min of meer duidelijk wat het onderzoek heeft opgeleverd en welke richting ik met de strafrechtelijke beoordeling op ga. Het slachtoffer wordt ook voorbereid op de kans dat de verdachte niet wil meewerken aan mediation. Alleen als duidelijk is dat het slachtoffer echt niet met de verdachte in gesprek wil, wordt de vraag achterwege gelaten.”

Wat kan mediation bijdragen?

“In veel verkeerszaken vinden verdachten het vreselijk wat er is gebeurd. Maar dat betekent niet automatisch dat zij zich ook verantwoordelijk voelen. Ook bij slachtoffers spelen verschillende emoties, van wraakgevoelens, woede en onbegrip tot vergevingsgezindheid, en alles wat daar tussen zit. Vaak ook verdriet en heel veel vragen over het waarom. Een slachtoffer dat erg boos is, wil meestal geen mediation. Maar als er veel vragen zijn kan mediation echt iets toevoegen aan de verwerking. Bij zowel slachtoffer als veroorzaker. Dit betekent niet dat ze het eens moeten worden, of begrip voor elkaar moeten hebben. Ze kunnen nog steeds ieder op hun eigen manier tegen het gebeuren aankijken. Bovendien kunnen tijdens mediation ook afspraken over schadevergoeding worden gemaakt, hoewel dat in dergelijke zaken ook vaak al door verzekeringsmaatschappijen wordt opgepakt.”

Hoe werk je samen met het mediationbureau van de rechtbank?

“Zodra duidelijk is dat betrokkenen open staan voor mediation wordt de zaak schriftelijk aangemeld bij het mediationbureau. Die samenwerking met het mediationbureau verloopt vlot dankzij directe contacten. De mediationfunctionaris neemt in zaken die zijn aangemeld contact op met betrokkenen, en als beiden nog steeds instemmen wordt mediation georganiseerd.”

Hoe weegt mediation mee in je uiteindelijke beslissing?

“Als het slachtoffer mediation wil, maar de verdachte niet, heeft dat geen gevolgen voor mijn beslissing.”

Dan wordt de vervolgingsbeslissing genomen die anders ook genomen zou zijn. Indien wel mediation heeft plaatsgevonden, dan neem ik de uitkomst van de mediation mee in mijn vervolgingsbeslissing. Of ik na een succesvolle mediation alsnog vervolg, hangt af van de ernst van de zaak en het maatschappelijk belang. Als beide partijen nadrukkelijk in de vaststellingsovereenkomst de wens meegeven om niet verder te vervolgen, wordt ook altijd nog naar het algemeen belang gekeken. Wanneer dat minder zwaar weegt kán een beleidssepot volgen.

Bij een hoge mate van juridische schuld, als er zeer onvoorzichtig is gereden of wanneer onverantwoorde risico's zijn genomen, kan een officier besluiten om tóch te vervolgen om hiermee te laten zien dat zulk gedrag niet zomaar ongestraft blijft. In laatstgenoemde zaken gaat mediation overigens minder vaak door omdat het slachtoffer dat dan niet wenst."

WEGENVERKEERSWET (WVw), HOOFDSTUK 2: VERKEERSGEDRAG:

Artikel 5

Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.

Artikel 6

Het is een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat.

MEDIATOR AAN HET WOORD

MARLÈNE PANIS

Specifiek aan WvW-zaken, vooral met dodelijke afloop of als er zwaar lichamelijk letsel is, is dat de verdachte zich meestal enorm schuldig voelt en alles wil doen om het leed bij nabestaande of slachtoffers te verzachten.

Anders dan in andere strafzaken 'overkomt' een verkeersongeval zowel slachtoffer als veroorzaker; één moment van onoplettendheid of een kleine fout kan ingrijpende gevolgen hebben.

Zowel slachtoffers/nabestaanden als veroorzakers hebben er behoefte aan om hun verhaal te vertellen, over de toedracht van het ongeval, maar ook over de gevolgen voor zichzelf en hun omgeving. Mensen hebben ook behoefte aan duidelijkheid over wat er precies is gebeurd. Vaak weten ze zich niet alles meer te herinneren, ook al waren ze er zelf bij. Ze willen de film compleet hebben. Een gesprek kan opheldering geven. In een gezamenlijk gesprek is er gelegenheid om vragen te stellen en antwoorden te krijgen.

Belangrijk bij verkeerszaken is dat de veroorzaker zo eerlijk mogelijk is over wat er precies is gebeurd. Als veroorzaker zich het ongeval of de aanleiding niet meer kan herinneren, of er niets over wil vertellen, bemoeilijkt dit de verwerking door slachtoffers of nabestaanden. Als de veroorzaker eerlijk is, zonder voorbehoud excuses aanbiedt, een open houding heeft naar slachtoffer of nabestaanden en de bereidheid heeft zo goed mogelijk antwoord te geven op vragen, draagt dit bij aan de verwerking en blijkt soms zelfs vergeving mogelijk.

Voor de veroorzaker kan een confrontatie met het slachtoffer rust geven en bijdragen aan herstel.

Waar dat herstel uit bestaat of wat daarvoor nodig is, is voor iedereen anders.

In ieder geval in het voorbereidend gesprek krijgt ook de veroorzaker de gelegenheid om zijn of haar verhaal te vertellen en is er ruimte voor zijn of haar emoties. Hij of zij voelt zich namelijk meestal enorm schuldig en vindt ook vaak dat hij geen recht heeft op verdriet, of begrip van het slachtoffer of de omgeving. Daar komt bij dat de veroorzaker vaak erg schrikt als hij hoort dat hij of zij in het strafrecht terecht komt. Ineens wordt hij als verdachte aange-merkt en verhoord.

Vaak komen partners of gezinsleden mee.

Ook zij hebben – ongevraagd – te maken gekregen met de gevolgen van het ongeval. Vaak wordt de schadeafwikkeling deels door de verzekeringsmaatschappijen afgehandeld. Soms worden aanvullende afspraken gemaakt over andere vormen van schadevergoeding of compensatie.

Mediation in WvW zaken draagt **voor alle partijen** dan ook vooral bij aan herstel, verwerking en acceptatie van soms blijvende gevolgen van een verkeersongeval, zowel voor nabestaanden en slachtoffers als veroorzakers.

FRONTALE BOTSING

Op een vroege zomerse ochtend in juni is Anton met zijn Volkswagen bestelbus onderweg naar zijn laatste bestelling van die ochtend in Bergeijk. Willem is vanuit zijn huis in Bergeijk vertrokken en is met zijn motor van het merk Yamaha onderweg naar zijn werk in Eindhoven. In een bocht, ongeveer ter hoogte van Eersel, botst de motor frontaal op de bestelbus. Willem wordt zwaargewond met de ziekenwagen afgevoerd naar het Maxima Medisch Centrum. Anton wordt direct meegenomen naar het politiebureau en wordt daar ondervraagd. Willem heeft ernstig letsel opgelopen, waaronder blijvende hersenschade. Na een periode in het ziekenhuis is hij opgenomen in een revalidatiecentrum in Breda. Hij weet zich niets van het ongeluk te herinneren.

Mediationgesprek

Bijna twee jaar na het ongeluk is het mediationgesprek. Willem is niet in staat het mediationgesprek zelf te voeren. De echtgenote Marion en twee dochters voeren het gesprek. Anton is samen met zijn echtgenote, Ineke.

Gebrek aan informatie

Wat als eerste opvalt en besproken wordt, is dat beide families veel last hebben (gehad) van gebrek aan informatie. De familie van Willem heeft vrijwel geen informatie gekregen over de precieze toedracht van het ongeval en ook niet over de veroorzaker. Anton en zijn vrouw hebben geen informatie gekregen over hoe het gaat met Willem. Ze wisten niet dat hij niet bij het gesprek aanwezig zou (kunnen) zijn en hebben geen idee hoe het met hem gaat.

Fysieke gevolgen voor het slachtoffer

Als eerste vertelt de familie hoe het met Willem gaat en welke fysieke en geestelijke gevolgen hij heeft overgehouden aan het ongeval. Anton en Ineke schrikken heel erg als ze horen hoe het nu met Willem gaat en ze raken erg aangedaan als ze horen dat Willem blijvend hersenletsel heeft overgehouden,

waardoor hij intern in een revalidatiecentrum woont, 24 uur verzorging nodig heeft en nooit meer thuis zal kunnen wonen. Dat wisten ze niet. Nu ze dit horen begrijpen ze ook wel dat de familie niet meteen op een ontmoeting zat te wachten.

Niet eerder "ruimte voor contact"

De vrouw van Willem legt uit dat ze na het ongeval wel van de politie heeft gehoord dat de bestuurder van de bestelbus contact met het slachtoffer wilde, maar er kwam zoveel op haar en haar gezin af. Ze zat daar gewoon niet op te wachten. Daarna hebben ze zoveel moeten regelen en ook nog eens een jaar moeten wachten op duidelijkheid over de aansprakelijkheid, dat een ontmoeting er niet van is gekomen. Bovendien – zo vertelt Marion – is zij er steeds vanuit gegaan dat de bestuurder van de bestelbus wel over alle informatie beschikte. Zij hadden geen idee dat ook aan die kant sprake was van een gebrek aan informatie en is ook (onaangenaam) verbaasd als ze hoort dat dat niet zo was.

Onzekerheid

Vooral voor Anton en zijn vrouw was die onzekerheid zwaar. Ze hebben meerdere malen aangegeven dat ze graag in contact wilden komen met de motorrijder. Ze wilden weten hoe het met hem ging. Ze kregen alleen van de politie te horen dat de familie geen contact wilde. Daar waren ze ook wel boos over en ze begrepen het niet. Nu ze van de familie hebben gehoord wat daar de reden van was, begrijpen ze het beter. Daarna wordt besproken dat het voor allen zwaar is (geweest) dat het zo lang duurt allemaal. Het ongeluk is bijna twee jaar geleden gebeurd.

Familie heeft behoefte aan antwoorden over de toedracht

Marion en haar dochters willen graag van Anton horen hoe het ongeluk is gebeurd. Willem kan het niet vertellen en meer informatie dan dat hij met zijn motor tegen de bestelbus van Anton is

VERVOLG

gereden en door de voorruit is gegaan, hebben ze niet ontvangen. Ze hebben nog wel gehoord dat een man heeft aangebeld bij de bewoners van nummer 74, waar (toevallig) een ambulancemedewerker woont en dat de ambulance er binnen vijf minuten was en ook de traumahelikopter, maar dat die is weggestuurd. De jongste dochter en haar vriend hebben nog een filmpje van de situatie na het ongeluk gezien op Omroep Brabant en zijn later nog naar de plek van het ongeval gegaan om te kijken. Meer informatie dan dat hebben ze niet gekregen.

En de oudste dochter van Willem wilde graag een ontmoeting met de bestuurder van de bestelbus. Zij heeft er behoefte aan om een "gezicht" te hebben bij de veroorzaker. Ze is lange tijd met beelden in haar hoofd blijven zitten en heeft nu behoefte aan duidelijkheid en informatie, zodat zij dat deel beter kan afsluiten.

Marion vertelt dat ze Anton niets kwalijk neemt. Ze hebben nooit gedacht: "die man mogen we niet." Ze hebben altijd gedacht: "Hij heeft hem niet expres aangereken". Ze zien het echt als een ongeluk. En dan weten ze ook dat een motorrijder kansloos is ten opzichte van een bestelbus.

Informatie over de toedracht

Anton vertelt hoe hij het ongeval heeft meegemaakt. Hij was aan het werk, en onderweg van Eersel naar Bergeijk om de laatste vijf bestellingen af te leveren, had de tussendoorweg genomen – die hij goed kent en waar een maximum snelheid van 60 km per uur is toegestaan – toen hij uit een bocht in de weg kwam en er ineens – in zijn beleving vanuit het niets – een motorrijder tegen de voorruit knalde. Hij heeft nog geprobeerd te remmen, maar dat haalde niets uit. Toen hij – met moeite - via de passagierskant uit de auto was gestapt, zag hij dat de motorrijder enkele meters was weggeslingerd en voorover heel stil op de weg lag. Hij had zijn helm op.

De motor was nog veel verder weggeslingerd. Hij was heel erg geschrokken toen hij de motorrijder zo stil op de weg zag liggen en was bang dat hij dood was. Hij heeft nog wel gezien dat de ambulancebroeders heel voorzichtig de helm hebben afgedaan.

"Wat als..."

Anton is toen direct meegenomen naar het politiebureau om een verklaring af te leggen. Hij moest blazen, er is bloed geprikt en de bestelbus is in beslag genomen voor technisch onderzoek. Hij hoorde toen ook dat hij verdachte was. Daar schrok hij erg van.

Hij vertelt dat hij niet te hard reed, nog geen 60 km p/u, geen alcohol had gedronken of drugs had gebruikt en dat de auto technisch in orde was. Gewoon echt een stom ongeluk.

Hij heeft zich heel vaak afgevraagd "wat als...".

Net zoals Marion: "wat als Willem de auto had gepakt in plaats van de motor?" Maar ja, het was mooi weer en hij kende de weg goed en reed daar regelmatig.

Impact

Marion en de dochters vertellen over hoe het was toen ze hoorden dat hun man en vader een ongeluk had gehad. Marion lag nog te slapen toen er om half 8 in de ochtend ineens twee politiemensen op de deur stonden te bonzen om te vertellen dat Willem een zeer ernstig ongeluk had gehad en dat ze de opdracht kreeg om onmiddellijk naar het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven te gaan. Later moesten ook meteen de dochters komen omdat het niet goed ging met Willem. Achteraf was het onverantwoord dat die politieagenten haar in haar eentje in de auto naar Veldhoven hebben laten rijden.

Ineke vertelt dat zij zich helemaal rot is geschrokken toen zij van de werkgever van haar man een WhatsApp-je kreeg met het bericht dat Anton een ongeluk had gehad. Ook zij was net wakker. Ze moest huilen. Daar is ook hun zoontje Pieter van toen 11 jaar oud van geschrokken.

VERVOLG

Antwoord op vragen:

Voor Marion en de dochters is het goed om te horen hoe het ongeluk is gebeurd en hoe het verder allemaal is gegaan. Tijdens het gesprek hebben zij vragen gesteld en Anton heeft zo goed mogelijk antwoorden gegeven. Het geeft hen een soort rust om de toedracht te weten. En ook dat Anton inderdaad – zoals ze ook al wel dachten – niet te hard of roekeloos heeft gereden en geen alcohol of drugs heeft gebruikt.

Anton en Ineke vinden het fijn dat ze eindelijk de familie van Willem ontmoeten en ook horen hoe het met hem en met zijn familie gaat. Ook al is het bericht dat het slecht met Willem gaat heel erg naar om te horen.

Gevaarlijke weg

Anton vertelt dat hij achteraf hoorde dat er al eerder een dodelijk ongeval precies op dezelfde plaats is gebeurd en dat hij er bij de mevrouw van Slachtofferhulp meerdere malen op aan heeft gedrongen dat ze wat aan dat gevaarlijke en onoverzichtelijke punt op de weg moesten doen. Hij heeft laatst gezien dat ze de weg hebben aangepast; ze hebben vluchtheuvels in de weggemaakt.

Voor Marion en de familie is het goed om te horen dat de weg is aangepast zodat de onveilige verkeerssituatie is verbeterd en dat er zo in ieder geval nog iets positiefs is voortgekomen uit de nare gebeurtenis.

Herstel

Marion en de dochters hopen dat Anton en Ineke verder kunnen na het gesprek. En dat ze kunnen accepteren dat zij hen niets kwalijk nemen.

Anton en Ineke hopen na het gesprek alles een beetje af te kunnen sluiten. Ineke zegt dat ze het heel knap vindt hoe de familie er mee omgaat. Ze heeft diep respect voor hen. De reactie van Marion is nuchter. Ze zegt: "je moet wel."

Toekomst

De familie wenst dat Willem uiteindelijk dicht in de buurt van Eindhoven kan komen wonen in een instelling waar hij goede zorg krijgt en ook naar buiten kan en van waaruit hij ook regelmatig op bezoek kan naar huis. Thuis wonen zit er vanwege de 24-uurs zorg die Willem nodig heeft nooit meer in. Ze vertellen dat hij hun wel herkent en er ook af en toe weer iets van zijn humor doorschemert.

Schadevergoeding

Beide families hebben de schadeafwikkeling volledig over gelaten aan hun verzekeringsmaatschappij en willen ook graag dat de verzekering dit in de toekomst verder regelt en/of afhandelt. Er is verder niet iets specifiek wat Anton voor de familie van Willem zou kunnen doen. Het is al fijn dat in ieder geval de onveilige verkeerssituatie op de weg van het ongeluk is aangepakt.

Straf voegt niets toe

De familie van Willem neemt Anton niets kwalijk. Een straf voegt wat hen betreft niets toe. In hun optiek is Anton al genoeg gestraft omdat ook hij moet leven met de gevolgen van het ongeluk en nooit de intentie heeft gehad om hun man/vader aan te rijden.

Acceptatie, verwerking en opluchting:

Het raakt Anton (en Ineke) heel erg dat de familie niet boos is en hem geen verwijten maakt en hem niets kwalijk nemen. Anton wordt daar emotioneel van en hij spreekt uit dat hij dat heel fijn vindt om te horen. Ineke is vooral opgelucht.

Allen spreken uit dat het gesprek hen toch wel goed heeft gedaan, ze vonden het gesprek – ieder op hun eigen manier – heel spannend en ze hopen dat de ontmoeting kan bijdragen aan acceptatie en verwerking.

Als ze elkaar de hand hadden mogen schudden zouden ze dat na afloop van het gesprek zeker hebben gedaan. Vanwege Corona-maatregelen was dat – helaas – niet mogelijk.

WAKKER WORDEN IN EEN AIRBAG

Ook bij heftige verkeersongevallen kan mediation een belangrijke rol vervullen. In deze zaak heeft de veroorzaker zelf al vrij snel na het ongeluk een eerste initiatief genomen en een gesprek georganiseerd met de betrokkenen. Het duurt vervolgens een tijd voordat de zaak bij de officier van justitie terechtkomt. Uit de stukken blijkt dat veroorzaker en slachtoffer beide behoefte hebben aan een gesprek 'omdat het misschien de ander kan helpen'. De ovj besluit daarom de zaak toch te verwijzen naar mediation.

Paul en Helena* hebben tijdens het gesprek tegen elkaar verteld hoe zij het ongeluk hebben beleefd en wat zij zich herinneren. Allebei missen ze een deel.

Het was een dinsdagavond eind september. Paul reed in zijn Volvo van zijn werk naar huis. Hij had de hele dag vergaderd en niet in de gaten hoe moe hij was. Hij werkte op dat moment op twee verschillende locaties, gelegen op anderhalf uur rijden van elkaar en was in de afrondingsfase van zijn studie die hij naast zijn werk volgde. Het was rond half 6 en er hing een laag zonnetje. Hij herinnert zich dat hij in een flauwe lange bocht reed. Het volgende moment was er een klap, airbags, verwarring, gevolgd door nóg een klap, dit keer van de zijkant. Wat in de tussentijd is gebeurd, weet hij niet. Hij is alles kwijt en werd 'wakker' in de airbag. Hij kan zich herinneren dat hij een traumahelikopter hoorde en dat hij dacht 'wat gebeurt hier?' Hij had niet in de gaten dat hij de veroorzaker was. Achteraf besepte hij dat hij waarschijnlijk in slaap gevallen was achter het stuur. Paul heeft Helena horen roepen: "Help, help, help". Hij was zelf ook aan het roepen en volslagen in paniek. Hij dacht dat hij iemand had doodgereden.

Helena reed in haar auto op de tweede dag van haar nieuwe werk naar huis over de provinciale weg. Ze had een andere route gekozen dan de dag ervoor om te kijken of deze sneller was. Ze reed rustig achter een gele vrachtwagen aan. Ze zag dat een tegemoet-

komende auto langzaam maar zeker over de middenberm reed, eerst over de eerste doorgetrokken streep, daarna over de tweede doorgetrokken streep. Zij zag dat de auto van Paul tegen de voorband van de vrachtwagen stootte en daarna tollend op haar afkwam. Het volgende moment stond zij stil in de berm. Allebei moesten ze door de brandweer uit hun auto's worden gezaagd. Ook Helena dacht dat Paul het niet overleefd had. Hij zat nog in de auto toen zij als eerste met de ambulance vertrok. Zijn auto was zeer zwaar beschadigd en het motorblok was er uit geslingerd.

Allebei herinneren ze zich dat ze in het ziekenhuis op de Eerste Hulp steeds maar via de verpleging naar elkaar vroegen. Uiteindelijk heeft Paul via de verpleging een briefje met zijn telefoonnummer en beterschap aan Helena gegeven. Paul heeft Helena's telefoonnummer later van de politie gekregen.

Paul is na onderzoek uit het ziekenhuis ontslagen. Voor Helena waren de fysieke gevolgen van het ongeval zeer ernstig. Zij was ten tijde van het ongeval 2 maanden zwanger. Haar eerste zorg was dat zij haar kindje niet zou verliezen. Zij heeft hierover uitgebreid verteld tijdens het mediationgesprek. Gelukkig is in januari 2018, zeven maanden na het ongeluk, haar dochter in goede gezondheid geboren.

Er waren nog twee andere auto's en de vrachtwagen bij het ongeval betrokken. Paul heeft de namen en adressen van alle bestuurders achterhaald en meteen bloemen en een kaart gestuurd met beterschap en excuses.

Ongeveer zes weken later heeft hij zelf een gesprek georganiseerd waar iedereen elkaar heeft ontmoet en ze onder elkaar over het ongeval en de impact ervan hebben gesproken. Het was voor alle deelnemers goed om elkaars verhaal te horen. Paul heeft excuses gemaakt en voor iedereen was het op dat moment goed om het daarbij te laten.

VERVOLG

Daarna is er geen contact geweest tussen Paul en Helena, behalve toen Helena's dochter is geboren en Paul een geboortekaartje heeft ontvangen en hij een felicitatie heeft teruggestuurd. Paul ging er van uit dat het goed ging met Helena.

Helena heeft over de periode na het ongeluk verteld. Zij heeft een poos gerevalideerd, maar is nog niet volledig hersteld, waardoor zij moet leven met – misschien blijvende – fysieke beperkingen en gevolgen voor haar verdere leven. Voor Helena is het belangrijk dat zij altijd met Paul in contact kan komen als dat nodig is. Zij heeft – nog niet zolang geleden – Paul een mail gestuurd om te informeren hoe het met hem gaat. Paul schrok erg toen hij hoorde dat het met Helena niet goed gaat en dat zij nog steeds vooral fysieke gevolgen heeft van het ongeluk. Helena heeft uitgebreid tijdens het gesprek verteld waar zij nog last van heeft en welke onderzoeken zij binnenkort bij de neuroloog kan verwachten, in de hoop dat er duidelijkheid komt en behandeling mogelijk is.

Helena vertelt ook over haar gevoelens, zij is heen en weer geslingerd tussen boosheid, wanhoop en blijheid, dat laatste omdat zij een gezonde dochter heeft gekregen en omdat ze nog leeft. Enkele maanden geleden was zij ineens heel erg boos. Als Paul op dat moment voor haar had gestaan zou zij hem de huid vol hebben gescholden. Al was ze vooral boos op de situatie.

Helena heeft na het ongeluk in de auto lang niet op de passagiersstoel kunnen zitten uit angst dat ze het stuur zou grijpen. Uit zelfbescherming en voor hun eigen veiligheid, ging zij op de achterbank zitten. Met hulp van een psycholoog en na EMDR-therapie durft zij nu weer voorin te zitten en kleine stukjes ook weer zelf te rijden.

Paul moest direct na het ongeluk zelf van de politie weer achter het stuur. Het ongeluk heeft hem wel veranderd.

Sinds het ongeluk wil hij geen verre afstanden meer rijden, voor werk, of voor vakantie. Ook de vrouw van Paul en de man van Helena hebben verteld hoe zij van het ongeluk op de hoogte zijn gebracht en hoe groot de impact op hen en hun drie kinderen is (geweest).

Ook de vrouw van Paul en de man van Helena hebben verteld hoe zij van het ongeluk op de hoogte zijn gebracht en hoe groot de impact op hen en hun drie kinderen is (geweest).

Helena ziet Paul niet zozeer als dader maar als tegenligger. Dat zij op deze manier over Paul denkt en hem niets kwalijk neemt, heeft vooral te maken met de oorzaak van het ongeval; hij is waarschijnlijk in slaap gevallen tijdens het rijden.

Helena vertelt dat zij het ongeval zelf heeft geaccepteerd. De lichamelijke klachten als gevolg van het ongeval heeft zij nog niet geaccepteerd. Paul heeft al in het ziekenhuis en daarna zijn excuses aangeboden en biedt tijdens het gesprek nog eens zijn excuses aan. Hij is Helena heel dankbaar dat zij hem niets kwalijk neemt en wil haar daarvoor nogmaals bedanken, ook voor haar opstelling nu en na het ongeval. Helena wil graag Pauls excuses nogmaals aannemen. De echtgenoot van Helena spreekt uit dat voor hem geldt dat Paul het ongeluk niet met opzet heeft veroorzaakt en dat het iedereen had kunnen overkomen.

Voor Helena is het belangrijk dat zij met Paul in contact kan blijven komen in de toekomst – via mail of bellen – en om te weten dat Paul voor haar klaarstaat, als dat nodig is. Ze spreken af dat dit altijd kan.

Het gesprek heeft hen beiden en de echtgenoten goed gedaan en hen geholpen bij de verwerking en om weer verder te kunnen.

De schadeafwikkeling hebben ze overgelaten aan de verzekeringsmaatschappijen.

Naschrift:

Paul is gedagvaard. Er is nog geen zittingsdatum bekend.

* Paul en Helena zijn niet de werkelijke namen

VOORBEELDEN VAN ALTERNATIEVE AFSPRAKEN VOOR COMPENSATIE VAN DE SCHADE

Tegenover geleden schade hoeft niet altijd een geldbedrag te staan. Soms is een alternatieve manier van compenseren betekenisvoller of heeft meer impact.

Tussen een slachtoffer en veroorzaker van ernstig verkeersongeval

Sinds de frontale aanrijding is het slachtoffer – bijna obsessief – bezig met kijken of andere verkeersdeelnemers niet tijdens het rijden met hun telefoon bezig zijn. Het valt haar op hoeveel mensen in de auto of op de fiets – jongeren vooral – op hun telefoon kijken. Zij zou heel graag willen dat jongeren zich bewust worden van de gevaren van gebruik van hun mobieltje in het verkeer. De veroorzaker werkt in het voortgezet onderwijs. Er zijn twee onderwijsprojecten waarin telefoongebruik in het verkeer kan worden besproken; In een verkeersproject voor eerste klassers (sommige leerlingen fietsen 20 kilometer van school naar huis) en in het project 'Mediawijsheid', waarin verstandig mediagebruik – waaronder gebruik van de mobiele telefoon – wordt behandeld. Gebruik van de mobiele telefoon in het verkeer, zoals de gevaren van WhatsApp-en op de fiets worden in die les besproken. De veroorzaker belooft die lessen in te voeren. Het slachtoffer is blij met deze afspraak, het geeft haar het idee dat haar ongeval 'nog ergens goed voor is geweest'.

In een verkeerszaak waarbij een jong gezin heel ernstig letsel heeft, opgelopen, is in de mediation afgesproken dat de verdachte het gezin fysiek gaat ondersteunen door hen te helpen met zwaardere klussen in en rond het huis.

Contactgegevens

Rechtbank Amsterdam:

[Mediationbureau.rb.amsterdam@rechtspraak.nl](mailto:mediationbureau.rb.amsterdam@rechtspraak.nl)

Gerechtshof Amsterdam:

mediation.hof.amsterdam@rechtspraak.nl

Rechtbank Den Haag:

mediation.rb.denhaag@rechtspraak.nl

Gerechtshof Den Haag:

mediation.hof.denhaag@rechtspraak.nl

**Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem en
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, locatie Arnhem:**

mediation.rb-gel.arnhem@rechtspraak.nl

Rechtbank Limburg, locatie Maastricht:

mediation limburgmaastricht@rechtspraak.nl

Rechtbank Limburg, locatie Roermond:

mediation limburgroermond@rechtspraak.nl

**Rechtbank Midden-Nederland, locaties Utrecht,
Almere en Lelystad:**

mediationinstrafzaken.RB-MNL@rechtspraak.nl

**Rechtbank Noord-Holland, locaties Haarlem
en Alkmaar:**

mediationbureau.rb-nho@rechtspraak.nl

**Rechtbank Noord-Nederland, locaties Groningen,
Assen en Leeuwarden:**

mediation.rb.groningen@rechtspraak.nl

Rechtbank Oost-Brabant en Gerechtshof Den Bosch:

mediation.denbosch@rechtspraak.nl

Rechtbank Overijssel, locaties Almelo en Zwolle:

mediation.rb-ove.zwolle@rechtspraak.nl

Rechtbank Rotterdam, locatie Rotterdam:

mediationbureau.rotterdam@rechtspraak.nl

**Rechtbank Zeeland-West-Brabant,
locaties Breda en Middelburg:**

mediation.breda.zwb@rechtspraak.nl

PRIVACY WET:

Wij willen u graag op de hoogte blijven houden van het laatste nieuws over mediation in strafzaken. Als u dit Infoblad niet meer wilt ontvangen, kunt u zich altijd afmelden via infodesk-mediation@rechtspraak.nl. Meer informatie over het privacybeleid van de Rechtspraak kunt u lezen op rechtspraak.nl/privacy.